

[Hartel.]

Vedkommende er opstaaet efter, at Valuta-central-Systemet er oprettet, og altsaa faktisk kan siges at være en direkte Frugt af dette System.

Priskontrolraadets Virksomhed har hidtil indskrænket sig til at registrere og indkalde Oplysninger vedrørende disse Aftaler. Jeg har endda selv været med til at indgive Klager over bestemte Forhold, hvor Materialet forelaa til Bedømmelse af de foreliggende Prisforhøjelser — jeg tænker her paa Prisaftalen vedrørende Drittelstave-Fabrikationen. Men der skete intet i denne Sag, og jeg har heller ikke set, at der er sket noget af Betydning vedrørende Prisaftaler paa andre Omraader. At den nu foreslaaede Ændring skulde bringe en Bedring i dette Forhold, har hverken jeg eller mit Parti nogen Tillid til, og derfor kan det ikke overraske, at jeg ikke kan tilsige min Gruppes Støtte til dette Lovforslags Gennemførelse.

Baade Tiden og Erfaringerne har givet os Ret i, at den mest effektive Maade at billigøre Omsætningen paa havde været at forbyde alle eksisterende Prisaftaler samt Oprettelsen af nye. Jeg har ikke noget imod det Forsøg, der her gøres paa at indføre Prisstop i visse Forhold. Det havde været et passende Led i et almindeligt samlet Forsøg paa at holde Prisniveauet nede, men naar Prisaftalerne stadig undtages, ser jeg ikke, at vi kan komme de urimelige Priser til Livs. Den Vej, som vi har foreslaaet, har Regeringen og Priskontrolraadet ikke villet følge. Det havde man været i Stand til allerede efter de gamle Bestemmelser i Loven af 18. Maj 1937, og de blev yderligere udbygget ved Loven af 30. Maj 1940. Det har øjensynligt ikke været Regeringens Hensigt at benytte disse Love effektivt; ellers maatte det jo være sket inden for den lange Periode, som er hengaaet, siden vi fik den første Prisaftalelov.

Ved første Behandling den 22. Maj i Aar af det dengang foreliggende Lovforslag gjorde jeg den Bemærkning til § 8, i hvilken der staar, at Nettoavancen hverken procentvis eller absolut maa overstige den inden for vedkommende Branche ved Lovens Ikrafttræden ved Salg af et tilsvarende Kvantum af vedkommende Vare sædvanlige Nettoavance, at det var et meget laks Begreb, og jeg føjede til, at jeg ved tidligere Lejligheder havde fremdraget et Eksempel paa, at Nettoavancen for visse Varer paa Grund af Prisaftaler laa mindst 50 pCt. over det, som maatte skønnes at være rimeligt.

Nu er der stillet et Ændringsforslag til § 8, og det gaar ud paa, at der ved Ansættelsen af en Vares Pris ikke maa

„indregnes en større Andel af Generalomkostninger i den enkelte Vareenheds Pris end under normale Forhold sædvanligt“.

Jeg kan ikke se, at dette vil skaffe Forbrugerne billigere Varer, naar Regeringen samtidig er med til at opretholde Prisaftaler, der alle er baseret paa, at den dyrest arbejdende Deltager inden for Aftalen skal have Dækning for Produktionsprisen. Med andre Ord, det bliver de største Generalomkostninger, der bliver bestemmende inden for Prisaftalens Omraade. Hvis vi tænker os, at en Deltager i en Aftale har produceret 20 000 Vareenheder, er det klart, at hans Generalomkostninger vil ligge væsentlig højere end for en Deltager, der producerer 200 000 Vareenheder. Naar Priskontrolraadet ingen Indsigelse gør imod en Salgspris baseret paa de højeste Generalomkostninger, forstaas det let, at det vil blive de højeste Generalomkostninger, der bliver lagt til Grund. Det vil medføre, at vi bevarer det høje Prisniveau og har Udsigt til yderligere Stigninger. Forslaget bliver derfor efter min Opfattelse kun et Slag i Luften. Man foregøgler Befolkningen noget, som ikke vil indtræde.

Ændringen til § 13 gaar ud paa, at Priskontrolraadet for et Tidsrum af indtil 3 Maaneder ad Gangen kan

„bestemme, at der for bestemte Varers eller Branchers Vedkommende ikke uden Raadets Samtykke maa beregnes højere Priser end de paa en bestemt Dato lovligt gældende Priser“.

Dette kan kun føre til, at enten forsvinder Varerne fra Markedet, eller ogsaa bliver Kvaliteterne uvilkaarligt forringet. — Jeg ser bort fra det formelt uheldige i, at der i denne Sætning, som jeg tillod mig at citere, 3 Gange anvendes Ordet „bestemt“ i forskellige Forbindelser; det gør Sproget noget tungt.

Der er ogsaa indføjet en Passus om, at Priskontrolraadet til Vejledning for Forbrugerne og til Lettelse af Kontrollen med Prisforskrifternes Overholdelse kan fastslaa, at visse Varer, naar de udbydes i Detailsalg, paa nærmere foreskreven Maade skal være forsynet med en Prisangivelse, eller at der i vedkommende Butik skal være ophængt Prislister for visse Varer. Jeg kan ikke faa andet ud af dette, end at man søger at bibringe Forbrugerne det Indtryk, at det er de fæle Detailhandlere, der her vil udnytte Befolkningen. Jeg er derfor til-